

CYFARFOD	Cyngor Llawn
DYDDIAD	6ed o Fawrth 2025
TEITL	Addasiad i brosiectau Gwynedd Ofalgar - Cynllun Cyngor Gwynedd
PWRPAS	Cymeradwyo'r addasiad a gynhigir i'r maes blaenoriaeth Gwynedd Ofalgar
AELOD CABINET	Y Cynghorydd Dilwyn Morgan
AWDUR	Aled Davies, Pennaeth Oedolion, Iechyd a Llesiant

1 Y penderfyniad a geisir/pwrpas yr adroddiad

- 1.1 Cymeradwyo i ychwanegu'r prosiect isod at y meysydd sydd i'w blaenoriaethu ar lefel strategol fel rhan o Gynllun Cyngor Gwynedd 2023-28.

Sicrhau bod cefnogaeth amserol a llawn i'w gael i gefnogi pobl i allu byw adref

I sicrhau bod modd i bobl fyw eu bywyd gorau, mae'n rhaid i ni sicrhau fod cefnogaeth prydlon a rhwydd ar gael i unigolion a'u teuluoedd.

Byddwn yn gweithredu cynlluniau er mwyn:

- Sicrhau ein bod yn cydnabod pa mor werthfawr yw gofaluwr teuluol a di-dâl drwy wneud yn siwr ein bod yn gallu eu hadnabod yn rhwydd a chynnig cefnogaeth llawn iddynt wrth ofalu*
- Lleihau ein rhestrau aros am becynnau gofal cartref newydd, gan sicrhau nad oes unrhyw un yng Ngwynedd yn aros mwy na 28 diwrnod yn dilyn asesiad gofal*

2 Cyflwyniad

- 2.1 Pwrpas Cynllun Cyngor Gwynedd yw i osod gweledigaeth a blaenoriaethau'r Cyngor ar gyfer y cyfnod rhwng Ebrill 2023 a diwedd Mawrth 2028. Mae'n dangos pam fod y Cyngor am ganolbwyntio ei egni a'i adnoddau mewn rhai meysydd ac yn cynnwys cyfres o brosiectau ar gyfer y cyfnod 5 mlynedd o dan saith maes blaenoriaeth.
- 2.2 Er fod y cynllun yn gosod blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod 5 mlynedd llawn, mae'r broses o'i baratoi a'i fonitro'n cynnwys trefn adolygu blynyddol. Mae'r broses o adolygu'r cynllun a gwneud man addasiadau iddo ar gyfer 2025-26 yn mynd rhagddo.
- 2.3 Yn ei gyfarfod ar 11eg o Chwefror 2025 cymeradwyodd y Cabinet yr argymhelliad i sicrhau bod gofal cartref yn cael sylw fel blaenoriaeth yng

Nghynllun y Cyngor, gyda'r bwriad o'i gyflwyno i'r Cyngor Llawn ei fabwysiadu yn ei gyfarfod ar 6ed o Fawrth 2025.

3 Rhesymau Dros Argymell y Penderfyniad

- 3.1 Un o'r saith maes blaenoriaeth yn y cynllun ydi Gwynedd Ofalgar. Yr uchelgais ar gyfer y maes hwn ydi i 'gefnogi trigolion Gwynedd i fyw bywydau llawn a diogel yn ein cymunedau'.
- 3.2 Mae'r cynllun yn nodi'n glir sut y bydd yn cyflawni hyn ac yn adnabod wyth prosiect/rhaglen blaenoriaeth i wella darpariaeth a chryfhau gallu'r Cyngor i gyflawni'r uchelgais ar ran trigolion Gwynedd.
- 3.3 Yn ystod yr Hydref 2024 cynhaliodd Arolygaeth Gofal Cymru ac Archwilio Cymru archwiliadau o wasanaethau gofal a ddarperir gan Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant Cyngor Gwynedd. Yn ystod yr un cyfnod cynhaliwyd archwiliad cefnogi o wasanaethau pobl hŷn yr adran gan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC). Comisiynwyd yr archwiliad fel dilyniant i ganfyddiadau ac argymhellion adroddiad Llechen Lân. Mae casgliadau'r archwiliadau hyn yn cynnwys cyfeiriadau at wasanaethau gofal cartref a ddarperir neu a gomisiynir gan y Cyngor ac yn codi cwestiwn am flaenoriaeth y maes yng nghynlluniau strategol y Cyngor. Law yn llaw, roedd cyfeiriadau at y maes gofalwyr di-dâl a'r modd y mae'r Cyngor yn hyrwyddo'r gefnogaeth yma. Wrth gwrs, mae cyfraniad amhrisiadwy gofalwyr di-dâl y sir yn cyfrannu'n sylweddol at leihau'r galw am ofal cartref.
- 3.4 Yn dilyn trafodaethau gyda CLILC ac Archwilio Cymru, nodwyd y byddai cynnwys y maes fel blaenoriaeth o dan bennawd Gwynedd Ofalgar yng Nghynllun y Cyngor yn cael ei ystyried fel cam cyntaf allweddol i ymateb i'w canfyddiadau drwy rhoi pwyslais priodol ac angenrheidiol ar faes sy'n un o'r heriau mwyaf sy'n wynebu'r Cyngor. Mae'r adran wedi llunio geiriad ar gyfer y prosiect fydd yn mynd i'r afael â'r maes yma ac mae'r geiriad i'w weld ym mharagraff 1.1 yr adroddiad hwn.

4 Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ynglŷn a gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'r ddeddf yn gosod dyletswydd llesiant ar gyrff cyhoeddus sydd wedi ei anelu at gyflawni 7 o nodau llesiant sef Cymru sydd yn lewyrchus, gydnherth, iachach, mwy cyfartal gyda chymunedau cydlynus a diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu a sy'n gyfrifol ar lefel byd eang. Mae'r argymhellion wedi ei baratoi gan ddal sylw at y gofynion yma ac yn unol â'r 5 ffordd o weithio.

5 Deddf Cydraddoldeb 2010

- 5.1 Mae gofyn statudol i baratoi ac ystyried canfyddiadau asesiad effaith o safbwynt cydraddoldeb wrth baratoi'r cynllun yn unol â gofynion Deddf

Cydraddoldeb 2010 fel y gweithredir yng Nghymru. Nid yw'r asesiad ar y Cynllun yn ei gyfanrwydd yn canfod unrhyw effaith fyddai'n cyfiawnhau gwyro oddi wrth yr argymhelliad a rhagwelir elfennau fyddai ag effaith positif.

6 Camau nesaf ac amserlen

- 6.1 Cyhoeddi'r diwygiadau i Gynllun y Cyngor ar wefan y Cyngor. Bydd cynnydd yn erbyn y prosiect uchod yn cael ei drafod fel rhan o drefn Herio a Chefnogi Perfformiad yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant ac felly'n cael ei graffu gan y Pwyllgor Craffu Gofal hefyd.

7 Barn y Swyddogion Statudol

i. Y Pennaeth Cyllid

Nid oes gennyf wrthwynebiad i'r penderfyniad a geisir. Mae tystiolaeth, gan gynnwys gwaith gan yr Adran Gyllid ymysg eraill, yn dangos fod y maes Gofal Cartref yn un sydd angen blaenoriaeth a sylw. Ar y llaw arall, mae'r prosiectau yng Nghynllun y Cyngor eisoes yn cystadlu am adnoddau hynod gyfyngedig ac fel amlygwyd pan fabwysiadwyd y Cynllun yn 2023, mae gofynion adnoddau'r holl flaenoriaethau gwella sydd yn y Cynllun eisoes yn fwy na'r arian fydd ar gael iddynt.

ii. Y Swyddog Monitro

Gan fod Cynllun y Cyngor yn benderfyniad Cyngor Llawn mae'n briodol fod y penderfyniad a geisir yn dod gerbron ar argymhelliad y Cabinet. Nid oes gennyf sylwadau pellach o safbwynt priodoldeb.

8 Barn yr Aelod Lleol

Ddim yn fater lleol.